Liikenne- ja viestintävaliokunta

Liikenne- ja viestintäministeriön vastine liikenne- ja viestintävaliokunnalle asiassa HE 27/2025 vp

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta on kuullut asiantuntijoita hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi kyberturvallisuuslain ja julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain 3 §:n muuttamisesta (HE 27/2025 vp).

Valiokunnalle annettiin 9 kirjallista asiantuntijalausuntoa. Asiantuntijalausunnon antoivat: valtiovarainministeriö, Finanssivalvonta, Liikenne- ja viestintävirasto, Tietosuojavaltuutetun toimisto, Elinkeinoelämän keskusliitto EK, Kuntaliitto, Kyberala ry ja Teknologiateollisuus ry (yhteislausunto), WithSecure Oyj ja Yleisradio Oy.

Liikenne- ja viestintäministeriö lausuu liikenne- ja viestintävaliokunnalle osoitetuista lausunnoista seuraavaa:

Kuntaliitto esittää harkittavaksi siirtymäajan pidentämistä esitetystä yhdeksästä kuukaudesta.

Liikenne- ja viestintäministeriön kanta: Ministeriö toteaa, että yhdeksän kuukauden siirtymäaika olisi yhdenmukainen yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta annettavan lain kanssa vastaten mainitun lain 30 §:n nojalla säädettyä siirtymäaikaa riskiarvioinnin tekemiselle kriittiseksi määrittämistä koskevan päätöksen jälkeen. Riskienhallinta on jatkuvaa toimintaa ja sitä voidaan kehittää myös lain soveltamisen aikana. Ministeriön näkemyksen mukaan huomio ei aiheuta muutosta lakiehdotukseen.

Elinkeinoelämän keskusliitto EK esittää, että kyberturvallisuuslain 10–18 ja 41 §:n soveltamista koskevia kuukauden siirtymämääräaikoja tulisi pidentää. EK katsoo, että kuukauden määräaika on erittäin lyhyt ja pitää määräaikaa kohtuuttomana. Esitykseen sisältyvää yhdeksän kuukauden määräaikaa EK pitää riittävänä, joskin sekin voi olla yrityksen kyberturvallisuusriskien hallinnan status huomioiden erittäin vaativa.

WithSecure Oyj suosittelee pidentämään valvoville viranomaisille rekisteröitymisen määräaikaa esitykseen sisältyvästä (kuukausi) kolmeen kuukauteen. Lisäksi WithSecure katsoo, että mikäli kooltaan pien- tai mikroyritys määritellään kriittiseksi ja toimija velvoitetaan toteuttamaan NIS 2 vaatimukset, tulisi yhteiskunnan varautua antamaan merkittävää tukea direktiivien velvoitteiden toteuttamisessa, ja tässä tilanteessa olisi myös hyvä harkita ehdotuksessa määriteltyjen siirtymäaikojen (rekisteröinti, poikkeamista ilmoittaminen ja NIS 2 vaatimusten toteuttaminen) pidentämistä. WithSecure katsoo, että velvoite toteuttaa poikkeamailmoituksiin vaadittavia velvoitteita kuukauden kuluessa siitä, kun toimijalle on annettu tiedoksi päätös kriittiseksi toimijasta määrittämisestä, on haastava. WithSecure suosittelee myös poikkeamailmoituksia koskevien velvoitteiden osalta siirtymäajan pidentämistä kuukaudesta vähintään kolmeen kuukauteen.

Liikenne- ja viestintäministeriön kanta: Ministeriö yhtyy EK:n ja WithSecure Oyj:n huomioihin 1. lakiehdotuksen 10–18 §:n ja 41 §:n soveltamista koskevan kuukauden siirtymäajan pidentämisen

tarpeesta. Näin ollen 1. ja 2. lakiehdotuksen voimaantulosäännöksiä voidaan muuttaa liitteessä esitetyllä tavalla, jos valiokunta katsoo siirtymäajan pidentämisen tarpeelliseksi.

Hallituksen esityksen voimaantulosäännöksen mukaan kyberturvallisuuslain 10–18 ja 41 §:ää sovelletaan kriittiseen toimijaan kuukauden kuluttua siitä, kun tämä on saanut tiedon päätöksestä, jolla tämä on määritetty kriittiseksi toimijaksi. Vastaava siirtymäaika sisältyy myös 2. lakiehdotuksen voimaantulosäännökseen. Valiokunnalle osoitetuissa lausunnoissa esitetään huomioita siitä, että siirtymäaika on lyhyt erityisesti kriittiseksi määritettävien pien- tai mikroyritysten kannalta sekä merkittävien poikkeamien ilmoittamista koskevien järjestelyiden perustamiseksi. Ministeriö yhtyy huomioihin ja katsoo, että lakien säännösten voimaantulo kriittiseksi määritettäviin toimijoihin olisi asianmukainen myös, mikäli siirtymäaikaa pidennettäisiin kolmeen kuukauteen. Ministeriö ehdottaa näin ollen valiokunnalle hallituksen esitykseen sisältyvien kuukauden siirtymäaikojen pidentämistä kolmeen kuukauteen sekä 1. että 2. lakiehdotuksen osalta.

Liikenne- ja viestintäministeriö esittää samalla teknisenä korjauksena kirjoitusvirheen korjausta 2. lakiehdotuksen voimaantulosäännöksestä yhdeksän kuukauden siirtymäaikaa koskevan viittauksen osalta. Voimaantulosäännöksessä viitataan 18 a ja 18 b §:ään, kun viittauksen tulisi asiallisesti olla 18 b ja 18 c §:ään. Viittaus 18 b ja c §:ään vastaisi 1. lakiehdotusta vastaavaa yhdeksän kuukauden siirtymäaikaa ja 18 a §:n on tarkoitettu jäävän lyhyemmän siirtymäajan varaan.

Liikenne- ja viestintäministeriö pitää riittävänä 2. lakiehdotuksessa ehdotetun uuden tiedonhallintalain 3 §:n 7 momentin sisältämää rajausta siten, että sääntelyä voitaisiin soveltaa vain julkisuuslain 4 §:n 1 momentin 1 kohdassa määriteltyihin kriittisiin valtion viranomaisiin. Soveltamisalaan kuuluvia kriittisiä toimijoita määritettäisiin tulevan yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta annettavan lain nojalla (EV 47/2025 vp). Mainittu laki, eduskunnan hyväksymässä muodossa, rajaa kriittisten toimijoiden määrittämistä vastaavalla tavalla julkisuuslain 4 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuihin valtion viranomaisiin julkishallinnon osalta (1 §:n 3 mom.). Ministeriö pitää tältä osin selvänä, ettei eduskuntaa tai sen alaisia virastoja voida määrittää säännösten nojalla kriittisiksi toimijoiksi joihin sääntelyä sovellettaisiin; toimivalta rajautuu julkisuuslaissa tarkoitettuihin valtion viranomaisiin.

Valiokunnalle esitetyissä lausunnoissa esitetään huomioita viranomaisten neuvonnan ja kriittisten toimijoiden tuen tarpeesta. Liikenne- ja viestintävirasto tuo esiin, että esityksestä aiheutuu tietojärjestelmäkustannuksia poikkeamailmoitussovelluksen jatkokehittämiselle ja Kuntaliitto esittää, että NIS 2 ja CER toimeenpanon tukemista tulisikin harkita muun muassa kohdennetun valtion rahoituksen muodossa. Elinkeinoelämän keskusliitto EK katsoo, että erityisesti nyt käsiteltävänä olevien muutosten kohteena olevat yritykset tulevat tarvitsemaan täytäntöönpanossa tukea ja EK on erittäin huolissaan viranomaisten valvontaresursseista kyberturvallisuuslain ja yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta annetun lain osalta. Liikenne- ja viestintäministeriö yhtyy lausunnoissa esitettyihin näkemyksiin tarpeesta viranomaisten riittävälle valvonta- ja neuvontaresurssille lakien soveltamisen tueksi. Liikenne- ja viestintäviraston sekä muiden valvovien viranomaisten on toteutettava käsiteltävänä olevasta hallituksen esityksestä aiheutuvat tehtävät niiden nykyisten toimintamäärärahojen puitteissa.

Hallitussihteeri Veikko Vauhkonen

Liite: Liikenne- ja viestintäministeriön muutosehdotukset

1. Lakiehdotus

HE:n muoto (voimaantulosäännös)	**Vastineen ehdotus** (voimaantulosäännös)
Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 Tätä lakia ja tällä lailla muutettavan lain 10–18 ja 41 §:ää sovelletaan kriittiseen toimijaan *kuukauden* kuluttua siitä, kun tämä on saanut tiedon päätöksestä, jolla tämä on määritetty kriittiseksi toimijaksi. Tällä lailla muutettavan lain 7–9 §:ää sovelletaan kriittiseen toimijaan kuitenkin vasta yhdeksän kuukauden kuluttua siitä, kun tämä on saanut tiedon päätöksestä, jolla tämä on määritetty kriittiseksi toimijaksi.	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 Tätä lakia ja tällä lailla muutettavan lain 10–18 ja 41 §:ää sovelletaan kriittiseen toimijaan *kolmen kuukauden* kuluttua siitä, kun tämä on saanut tiedon päätöksestä, jolla tämä on määritetty kriittiseksi toimijaksi. Tällä lailla muutettavan lain 7–9 §:ää sovelletaan kriittiseen toimijaan kuitenkin vasta yhdeksän kuukauden kuluttua siitä, kun tämä on saanut tiedon päätöksestä, jolla tämä on määritetty kriittiseksi toimijaksi.

2. lakiehdotus

HE:n muoto (voimaantulosäännös)	**Vastineen ehdotus** (voimaantulosäännös)
Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Tällä lailla muutettavan lain 4 a lukua sovelletaan kriittiseen toimijaan *kuukauden* kuluttua siitä, kun tämä on saanut tiedon päätöksestä, jolla tämä on määritetty kriittiseksi toimijaksi. Kriittisen toimijan on saatettava toimintansa tällä lailla muutettavan lain 18 a ja 18 b §:n mukaiseksi yhdeksän kuukauden kuluessa siitä, kun tämä on saanut tiedon päätöksestä, jolla tämä on määritetty kriittiseksi toimijaksi.	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Tällä lailla muutettavan lain 4 a lukua sovelletaan kriittiseen toimijaan *kolmen kuukauden* kuluttua siitä, kun tämä on saanut tiedon päätöksestä, jolla tämä on määritetty kriittiseksi toimijaksi. Kriittisen toimijan on saatettava toimintansa tällä lailla muutettavan lain 18 b ja 18 c §:n mukaiseksi yhdeksän kuukauden kuluessa siitä, kun tämä on saanut tiedon päätöksestä, jolla tämä on määritetty kriittiseksi toimijaksi.